

Lätt skallskada - Handläggning AKM AS

Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver korrekt omhändertagande av patienter som inkommer till akutmottagningen efter lätt skalltrauma. Rutinen gäller för personal på akutmottagningen, neurokirurgen och neurologavdelning.

Bakgrund

Detta dokument beskriver handläggning av en relativt stor grupp av patienter som drabbats av en lätt (även benämnd mild) skallskada. Dessa patienter har ofta varit kortvarigt konstaterat eller misstänkt medvetlösa och kan vara illamående. I gruppen finns svårbedömda patienter som är alkoholpåverkade. Fallskador hos den äldre befolkningen som inte sällan står på någon form av antikoagulantia eller trombocythämmande medicinering utgör en riskgrupp.

Beskrivning

- Patienter med akut lätt skalltrauma **handläggs primärt av Kirurgjour / Akutläkare.**
- Patienter handläggs enligt **flödesschema se bilaga 1.**
- Patienter som återgår till hemmet informeras att återkomma om något av följande inträffar: Medvetandesänkning, ökat illamående/kräkning, krampanfall, blod eller vätska ur öra/näsa, svalg, ökande huvudvärk, fokal neurologi inklusive pupillvidgning/synrubbningar, arytmier.
- Observation av patienter med lätt skallskada **UTAN patologiska fynd på CT.** Övervakningsplan i Cosmic med kontroll av medvetandegrad, kontroll av pupillreaktion, puls och blodtryck utfärdas av Kirurgjour / Akutläkare, som är patientansvarig.
 - Om patienten inte kan återgå till hemmet **på grund av neurologiska symtom** övertas vårdansvaret av Neurologen, remiss utfärdas av läkare på akuten som också kontaktar neurologkonsult.
- Inneliggande observation av patienter **med lätt skallskada MED patologiska intrakraniella fynd eller skallbasfraktur på CT eller RLS 3-8** sker på Neurokirurgen, som blir patientansvariga, alternativt annan högre vårdnivå.
 - Kontakta jourhavande **Neurokirurg vid intrakraniella skador**, enligt ovan, för fortsatt omhändertagande och patientansvar. En initial övervakningsplan utfärdas av Kirurgjour / Akutläkare med kontroll av medvetandegrad och pupillreaktion var 15:e minut samt kontroll av puls och blodtryck.

- **Multitraumapatienter** utsatta för **högenergetiskt våld** och **skador på flera organsystem**, samt **skallskada med RLS 3-8** handläggs enligt sedvanligt traumaomhändertagande enligt Advanced Trauma Life Support (ATLS).

Roller och ansvar

Respektive chef för de berörda verksamheterna ansvarar för att:

- Skapa förutsättningar så rutinen kan följas.
- Samtlig personal har kännedom om rutinen.
- Berörd personal har kännedom om rutinen.

Berörd personal ansvarar för att:

- Följa rutinen.
- Meddela ev. felaktigheter/avvikelser till närmaste chef.

Medicinskt ledningsansvarig läkare ansvarar för att:

- Hålla rutinen uppdaterad.

Referenser

Mann et al BMC Emergency Med 2018; 18:27

Verschoof et al Journal of Neurology 2018; 265:315-321

Bergenfeldt et al International Journal of Emergency Medicine 2023; 16:54

Hickey et al The Journal of Emergency Medicine 2021;60:321-330

Chauny et al The journal of emergency medicine 2016;51:519-528

Nishijima et al Annals of emergency medicine 2012;59:460-468

Huang et al The American Journal of Surgery 2020;220:55-61

Svedung-Wettervik Acta Neurochirurgica 2021;163:1403-1413

Fakhry et al, J Trauma Acute Care Surg 2021 Feb 1;90(2):215-223

Styrande dokument

DocPlus dokument: [Huvudskada omhändertagande akutmottagningen AKM AS DocPlusSTYR-6681.](#)

Dokumenthistorik

Reviderat

2018-12-18: Claes Juhlin, specialistläkare inom kirurgi och MLA för kirurgdelen på akutmottagningen och ADA.

2020-11-25: Josefine Gustafsson, specialistläkare inom kirurgi och MLA för kirurgdelen på akutmottagningen och ADA. Kontroll av dokument och referenser. Kontroll av tillgänglighet utförd.

2024-12-12: Josefine Gustafsson, biträdande överläkare på akut- och traumasektionen, VO Kirurgi samt MLA för kirurgdelen på akutmottagningen. Lina Holmberg, specialistläkare på akut- och traumasektionen, VO Kirurgi samt traumaansvarig.

2025-09-17: Josefine Gustafsson, biträdande överläkare på akut- och traumasektionen, VO Kirurgi samt MLA för kirurgdelen på akutmottagningen. Lina Holmberg, specialistläkare på akut- och traumasektionen, VO Kirurgi samt traumaansvarig.

Författare

Gustav Linder, specialistläkare inom kirurgi.

Anders Lewén, överläkare inom neurokirurgi.

Bilaga 1. Flödesschema för handläggning av lätt skalltrauma (commotio)

Bilaga 1. Flödesschema för handläggning av lätt skalltrauma (commotio).

